

Pasningsvejledning for Tomatfrø

Foto: Rune Midtgaard.

Videnskabeligt navn: *Dyscophus antongilii*, *Dyscophus guineti* og *Dyscophus insularis*.

Dansk navn: Tomatfrø. Navnet dækker over 3 forskellige arter, men da de holdes på samme måde, vil de blive behandlet under et i denne vejledning.

Udseende: De tre arter ser forholdsvis ens ud, specielt *D. antongilii* og *D. guineti* er svære at skelne fra hinanden.

Tomatfrøer er store og kraftigt byggede frøer med glat hud og relativt korte for- og bagben. Svømmehud og sugekopper er svagt udviklet. Øjnene er store med en rund sort pupil. Farven kan variere en del både mellem og inden for arterne. Rygfarven kan gå fra meget kraftig rød (deraf navnet Tomatfrø) over gul til knap så i øjnefaldende brun. *D. antongilii* er normalt den mest røde, men *D. guineti* kan også være kraftig rød. *D. insularis* er ofte brun hen over ryggen. På siden bliver farven gradvis lysere, og bugen er helt hvid. Tomatfrøen har en fold fra øjet ned langs ryggen, og på undersiden af folden er der en sort streg.

De to køn kan adskilles på størrelsen af de voksne individer, hunnen er ca. 1/3 større end hannen. Der er størrelsesforskel mellem de 3 arter, *D. antongilii*-hunner kan måle lidt over 100 mm, *D. guineti*-hunner sjældent over 80 mm og *D. insularis*-hunner sjældent over 50 mm. Både med hensyn til farver og størrelse kan der være overlap mellem de 3 arter.

Udbredelse i naturen: Tomatfrøer lever vildt på Madagaskar. *D. antongilii* og *D. guineti* findes på den nordøstlige del af øen og *D. insularis* lever langs vestkysten.

Biologi: Arten lever i skovbunden og er nedgravet meget af tiden. I parringstiden søger de ned til lavvandede vandhuller, hvor hannerne lokker hunnerne til med en kraftig kvækken. I det lave vand omklammer hannen hunnen, og hun lægger omkring 300 æg, som hannen befrugter. De kraftige røde farver tjener som advarsel over for rovdyr. Tomatfrøer kan udskille en klæbrig slim fra huden, der virker lokalirriterende. Slimen klæber meget og er formentlig meget ubehagelig at få i ansigtet eller i munden. Tomatfrøen kan puste sig op, hvis den føler sig truet

Hold i terrarium: Tomatfrøen er hårdfør og ukompliceret at holde. En gruppe på 3-4 dyr kan holdes i et fugtigt terrarium på 100 x 50 x 50 cm (l x d x h). Arten er ikke social uden for yngletiden og kan holdes enkeltvis. Terrariet kan beplantes med nogle få kraftige og ikke for lyskrævende planter, og desuden skal der anvendes bark og trærodde til dekoration. Da arten søger skjul ved at grave sig ned, skal terrariet have et 5-8 cm bundlag bestående af gødningsfri sphagnum blandet med blade og flis. En dagtemperatur på 24-26 °C og en natsænkning omkring 4 °C er passende. Terrariet skal overbruses en gang om dagen, så det holder en luftfugtighed på 80-95 %. Bundlaget skal holdes fugtigt, men må ikke få karakter af mudder. Da arten overvejende er nataktiv, er der ikke behov for lys, udover hvad planterne i terrariet har brug for. Arten har ikke behov for en vanddel uden for yngletiden, men det kan dog være en fordel med en mindre vandsamling fx i en glaseret underskål for at holde fugtigheden oppe i terrariet. Hvis der er en vanddel i terrariet, er det vigtigt, at frøerne kan komme op derfra. Tomatfrøer hverken svømmer eller klatrer særlig godt(,) og risikerer derfor nemt at drukne. Tomatfrøer og især *D. insularis* lever i tropiske skove med en tør tid, og hvis man giver dem en lidt tørrere periode i terrariet, har de lettere ved at komme i ynglestemning.

Foder: Arten er ukompliceret at fodre, da den spiser alt, hvad den kan gabe over. Hovedfodret skal være insekter i passende størrelse, fx nymfer af Dubia-kakerlak, vandregørhopper, fårekylinger m.m. Man kan forsøge at fodre med regnorme og museunger i begrænsede mængder, da de feder. Hvis man fodrer om dagen, skal det sikres, at foderet ikke gemmer sig i terrariet, så frøerne ikke får det spist. Ungdyr fodres dagligt, og voksne 4-5 gange om ugen. Foderet skal drysses med et vitaminpulver inden fodring.

Hold med andre dyr: Den æder alt, hvad den kan gabe over, hvilket betyder, at mindre frøer og øgler risikerer at blive ædt. Arten egner sig derfor ikke til at holde sammen med andre arter.

Adfærd: Tomatfrøen er en frø, der lever nedgravet i skovbunden meget af tiden. Den hopper ikke meget omkring, men sidder for det meste i sit hul og venter på, at noget spiseligt kommer forbi. Hvis den bevæger sig rundt, foregår det normalt om natten eller lige efter overbrusning.

Giftighed: Arten har, i lighed med mange andre frøer en hudgift, som kan udskilles i form af et klæbrigt sekret. Derfor skal frøen håndteres med omtanke og ikke af børn. Man bør så vidt muligt anvende et glas el. lign., når man indfanger eller undersøger en frø. Frøens hud har ikke godt af kontakt med menneskehud.

Levealder: Der findes ikke data fra naturen, men i fangenskab vil dyr i bedste fald kunne leve mellem 15 og 20 år.

Sygdomstegn: Frøens hud skal være hel, uden sår eller områder, der ser røde og irriterede ud. Man skal specielt være opmærksom på området omkring gattet og på indersiden af bagbenene. Der må heller ikke forekomme hudområder, der virker vattede eller svampede, hvilket til tider ses på dyr der har slået sig og efterfølgende fået infektioner i såret. Tomatfrøen skal virke tyk, og når den sidder i hvilestilling, vil den se meget massiv ud, nærmest rund, og den må derfor ikke virke lang og slank. Raske dyr vil være nedgravet i bundlaget eller sidde i skjul, hvis de har mulighed for det. Hvis dyret ikke trives, skal man søge kvalificeret hjælp hurtigt og isolere det syge dyr fra andre frøer.

Andet: Nogle af arterne opdrættes fra tid til anden og man bør købe opdrættede dyr, hvis det på nogen måde kan lade sig gøre. Hvis man får fat i unger, skal man være opmærksom på risikoen for kannibalisme. Opdel derfor dyrene efter størrelse og foder dagligt under opvæksten. De fleste dyr i handlen er vildtfangede, men klarer sig forholdsvis godt i fangenskab.

Lovgivning: *Dyscophus antongilii* er truet i naturen, og den har den højeste fredningsstatus ifølge Washingtonkonventionen (står på Cites liste 1 og EU-liste A). Den må derfor ikke udføres fra Madagaskar og heller ikke indføres til EU. Der kan dog stadig være dyr i handlen, der enten er opdrættede eller importeret før fredningen. Tilladelse til at handle med denne art, skal søges hos Skov- og Naturstyrelsen. *D. guineti* og *D. insularis* er ikke omfattet af internationale fredningsbestemmelser, men det er en god ide at få en attest på at de er opdrættet i fangenskab, hvis man køber opdrættede dyr.

Frøgruppen
www.nhf.dk/dartfrog

Denne pasningsvejledning er for hold af padder som hobbydyr. Disse padder kan også holdes forsvarligt på andre måder end beskrevet i denne vejledning. Ver. 1 2008/9 Michael N. Larsen.